

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-230/08-10

Název školy: Mateřská škola ČTYŘLÍSTEK, Žamberk
Adresa: Tylova 1244, 564 01 Žamberk
Identifikátor: 600 103 935
IČ: 75 017 377
Místo inspekce: Tylova 1244, 564 01 Žamberk
Termín inspekce: 13. - 15. květen 2008

Předmět inspekční činnosti:

- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu Mateřské školy ČTYŘLÍSTEK, Žamberk (dále škola) s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

Škola je příspěvkovou organizací, vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Zřizovatelem je Město Žamberk.

Škola má čtyři třídy s celodenním provozem, celková kapacita je 112 míst. Pro školní rok 2007/2008 je k docházce zapsáno 104 dětí, z toho jedno se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Třídy jsou věkově smíšené od 2,5 do 7 let. Ve třetím ročníku mateřské školy je 30 dětí, z nich 6 má odklad povinné školní docházky. V posledních letech škola zaznamenává mírný nárůst v počtu přijatých dětí. Kapacita dosud postačuje přijmout všechny zájemce. Pracuje zde osm pedagogických pracovníků s odbornou kvalifikací a dlouholetou pedagogickou praxí. Jedna z učitelek je logopedickou asistentkou.

Škola je pavilonového typu, ve dvou pavilonech jsou třídy, ve třetím je hospodářské zázemí včetně školní jídelny. Celý školní areál se nachází v rozlehlém přírodním lesoparku. V posledních třech letech prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí vnitřních i vnějších prostor, což zefektivnilo ekonomický provoz a zvýšilo kulturu prostředí.

Ve škole se uskutečňuje předškolní vzdělávání podle školního vzdělávacího programu *Čtyřlístek je kamarád* (dále i ŠVP).

II. Ekonomické údaje

V letech 2005 až 2007 se výše finančních prostředků poskytovaných škole ze státního rozpočtu každým rokem mírně zvyšovala, což bylo ovlivněno především krajskou metodikou rozpisu přímých nákladů na vzdělávání na jednotlivé roky.

Škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a s příspěvky na provoz a údržbu od zřizovatele. Dotace ze státního rozpočtu byly použity na mzdy, zákonné odvody a na pokrytí ostatních neinvestičních výdajů, např. na nákup učebních pomůcek včetně speciálních a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Výše dotace vytváří příznivé podmínky pro realizaci ŠVP. Vzhledem ke zvýšenému počtu přijatých dětí bylo možné od září 2007 stanovit všem pedagogickým pracovnícům celé pracovní úvazky.

Finanční prostředky od obce byly ve sledovaném období dostatečné k potřebě školy. Z těchto prostředků byl rovněž hrazen nákup učebních pomůcek, hraček a vzdělávání provozních pracovníků. Provozní náklady, údržbu i vybavování projednává vedení školy se zřizovatelem, který je k jejím potřebám vstřícný. Rekonstrukce budov (výměna oken, topení, osvětlení, vnější zateplení a další) byla hrazena z rozpočtu zřizovatele a z fondů Evropské unie.

V roce 2005 obdržela škola účelovou dotaci na projekt v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání, kterou využila v plné výši. Dalším zdrojem příjmu jsou sponzorské dary od místních podnikatelů, které přispívají ke zlepšení materiálního vybavení.

III. Hodnocení školy

Soulad školního vzdělávacího programu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání

ŠVP je platný od 1. září 2003. Podkladem pro jeho vypracování byl Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále i RVP PV). Na jeho tvorbě se podílely všechny pedagogické pracovnice. Dokument je ale neúplný, nevymezuje podmínky vzdělávání vzhledem k požadavkům RVP PV, neobsahuje evaluační systém. Vzdělávací obsah je rozložen do bloků, témat a podtémat, které však nejsou zpracovány v souladu se zásadami integrovaného vzdělávání. Naznačují sice směřování ke všem klíčovým kompetencím, ale bez vnitřní smysluplné propojenosti se vzdělávacími cíli a činnostmi. Vzdělávací nabídka je konkrétněji rozvinuta ve třídních vzdělávacích programech. Jsou zde respektovány přirozené námětové souvislosti, ale opět bez provázanosti vzdělávacích záměrů, nabídky a očekávaných výstupů. Důsledkem toho bylo, že v určitých fázích vzdělávacího procesu se dětem dostávaly jednoduché nebo izolované podněty, které je dostatečně nemotivovaly k poznávání a učení. Absence podmínek předškolního vzdělávání je současně příčinou toho, že byla v nižší míře respektována vývojová specifika předškolního vzdělávání a jen omezeně byl uplatňován integrovaný přístup.

Podmínky vzdělávání

Vedení školy

Programová koncepce školy vychází především ze záměrů interpersonální vzdělávací oblasti RVP PV (dítě a ten druhý), vyjadřuje hodnoty a priority, o které škola jde. Cíle jsou konkretizovány v dílčích projektech *Citová výchova* a *Bezpečné dětství*, které jsou součástí ŠVP a sledují vytváření pozitivních citových vztahů k sobě i druhým, posilování prosociálního chování a rozvoj kladných vzájemných vztahů. Jako prostředek jejich naplňování je vhodně určeno smyslové vnímání, prožitkové učení a celkově aktivní účast dítěte. Deklarované cíle jsou v souladu se záměry školských strategických dokumentů. Proces plánování je však formální záležitostí, naplňování cílů, ani dosažené výsledky nejsou dlouhodobě vyhodnocovány.

Ředitelka má dlouholetou praxi v řízení školy, využila možnosti dané školským zákonem neabsolvovat povinné studium pro ředitele škol. Při řízení pedagogického kolektivu spoléhá na zkušenosti učitelek, jejich zodpovědnost i zájem na prosperitě školy. Styl pedagogického řízení je liberální až benevolentní. Nejsou nastavena pravidla předškolního vzdělávání, pracovním je ponechána svoboda a široké pravomoce při realizaci vzdělávacího procesu. Výsledkem tohoto stavu je nejistota při naplňování ŠVP, i pochybnosti, zda postupují správným směrem a v souladu se změnami probíhající kurikulární reformy. Ředitelka je sice v denním kontaktu se všemi zaměstnanci, ale ten je více využíván k aktuální informovanosti. Prostor pro pedagogickou diskuzi je na pedagogických radách. Ze záznamů je zřejmé převažující řešení organizačních záležitostí nad pedagogickou problematikou, zcela chybí závěry či případně přijatá opatření. Vnitřní kontrolní systém školy zahrnuje jen minimální podporu realizace ŠVP. Výstupy z vlastního hodnocení školy přináší popis školních akcí a dílčí informace z oblasti materiální a spolupráce s rodiči. V této podobě neslouží jako podklad pro opatření ke zvyšování kvality vzdělávání. Tyto skutečnosti zpomalují proces rozvoje školy ve smyslu reformních změn.

Vnitřní dokumenty školy ve svém zpracování a obsahu vykazovaly dílčí nesoulad s právními předpisy, v průběhu inspekční činnosti byly upraveny.

Předpoklady školy pro naplňování ŠVP

Příznivým předpokladem pro naplňování ŠVP je především odborná kvalifikovanost pedagogického sboru i zájem učitelek dále se vzdělávat. Vedení školy podporuje jejich účast na dalším vzdělávání, avšak výběr témat ponechává na jejich volbě bez přihlídnutí k záměrům a potřebám školy.

Prostředí tříd je uspořádané tak, aby zajišťovalo bezpečnost a zdraví dětí. Stejně i rozpis přímé pedagogické činnosti při pobytu venku je rozvržen s ohledem na jejich bezpečnost. Vzhledem k heterogennímu uspořádání tříd, jejich naplněnosti (26 dětí) a požadavku RVP PV na individualizaci vzdělávání je však doba souběžného působení pedagogických pracovníků méně efektivní, na což bylo poukazováno již při poslední inspekci. Ve škole je upřednostňována zdravá výživa, pobyt mimo školu děti tráví v přírodním prostředí lesoparku. Po celý den jsou zajištěny tekutiny pro pitný režim dětí. Jeho organizace je však dosud málo funkční k vytváření potřebného návyku. Dílčím negativem je jednotná velikost stolů ve třídách nepřispívající k vytváření správného návyku držení těla. Škola vyhledává a vyhodnocuje bezpečnostní rizika, pozornost věnuje i sociálně patologickým jevům. Příznivá je dlouhodobě nízká míra úrazovosti.

Škola vytváří vhodné podmínky pro spolupráci s rodiči. Ředitelka pozitivně hodnotí účast rodičů na společných akcích. Škola spolupracuje s místními základními školami v rámci společně pořádaných nebo navštěvovaných kulturních akcí a dalších aktivit s cílem usnadnit přechod dětí do dalšího stupně vzdělávání. Přínosná je spolupráce se zřizovatelem zvláště v péči o stav budov. V kooperaci s ním vyhláší přijímací řízení, rodičovská veřejnost je informovaná včas a v místě obvyklými prostředky.

Průběh vzdělávání

Vnitřní prostředí školy je využito k podpoře výuky. Interiér tříd je členitý, nabízí herní zákoutí pro individuální a skupinové činnosti. Děti mají dostatek místa ke hře i k relaxaci. Méně efektivně jsou v některých třídách vytvořeny podmínky pro spontánní i řízené pohybové aktivity dětí, a to především neúčelným umístěním lehátek uprostřed třídy. Materiálové vybavení je pestré, dostatečné, umístění hraček a pomůcek je funkční, pro děti přehledné a volně přístupné, což je stimuluje k samostatnému rozhodování a volbě činnosti. Zároveň se vyznaží i v jejich uložení.

Zlepšování tělesné a pohybové zdatnosti mají děti především při pobytu na zahradě, která nabízí nejen pohodu přírodního prostředí, ale též aktivity na dopravním hřišti. Děti si osvojují pravidla bezpečnosti v dopravě a prakticky je využívají ve hře, což vede nejen k rozšiřování jejich zkušeností, ale též ke zvyšování nezbytné jistoty a sebedůvěry. Z hlediska psychohygieny přinášejí aktivity na zahradě do denního programu potřebnou dynamičnost a přiměřenou fyziologickou zátěž. Přínos ke zdravému stylu života je i pravidelné čištění zubů. Negativem je, že probíhá jen v některých třídách, což je důsledek chybějících pravidel a zásad pro organizování předškolního vzdělávání i pro vyhodnocování naplňování vzdělávacích záměrů v oblasti zásad zdravého životního stylu.

Vzdělávací nabídka, která probíhala ve třídách byla rozmanitá, pro děti srozumitelná. Při spontánních činnostech se rozvinuly většinou konstruktivní hry, které byly motivovány především dostatečným množstvím stavebnic. Byl zde vytvořen prostor pro spontánní komunikaci, kterou děti bohatě využily. Při řízených aktivitách převládala frontální forma organizace. Důraz na paměťové učení zužoval prostor pro rozvoj logického myšlení a vlastního rozhodování dětí. Pro část řízených činností učitelky použily vhodně metody smyslového vnímání, které umožnily dětem získávat přímou zkušenost. Ve značné frekvenci však děti pracovaly s pracovními listy, kde si sice rozvíjely grafické dovednosti a upevňovaly dříve osvojené poznatky, ale mechanické vyplňování těchto listů nepřinášelo vždy citový prožitek, ani nevedlo k jejich aktivní účasti. Až setkání s dramatickým uměním (divadelní představení) přispělo k estetickému vnímání a citovému prožívání. Celkově bylo ve vzdělávací nabídce vytvořeno méně příležitostí ke kooperaci, k rozvíjení společenských rolí a vzájemných vztahů. Děti mají osvojeny kulturně společenské návyky a dovednosti, jsou však více vedeny k poslušnosti, než k sebeuvědomění a k ztotožnění se s pravidly chování, které jsou ve třídě stanoveny. Hodnocení dětí bylo pozitivní, pedagogické pracovnice oceňovaly jejich výkony, k sebehodnocení však záměrně vedeny nebyly.

Výsledky vzdělávání

Škola ve svém působení usiluje o rozvoj každého dítěte, výrazněji je upřednostňována kompetence k učení. Děti mají široký okruh poznatků o společnosti, přírodě a nejbližším okolí. Dokáží se soustředit na činnost a záměrně si pamatovat. Průběžné, dílčí výsledky jsou dětem okamžitě sdělovány. Vstřícnost hodnocení posiluje jeho účinnost a současně působí motivačně.

Škola identifikuje děti s nesprávnou výslovností, sama provádí podpůrná logopedická zjištění a rodičům včas doporučuje využití služeb klinického logopeda nebo speciálního pedagoga. Škola zajišťuje individualizovanou péči dítěti s SVP (v době inspekce nebylo přítomno). Za tímto účelem spolupracuje se speciálním pedagogickým centrem, které jí poskytuje účinnou metodickou pomoc a současně oceňuje výsledky její práce. Pro toto dítě a děti s odkladem povinné školní docházky jsou vypracovány individuální plány vzdělávání, výsledky podpory jsou vyhodnocovány. Škola si vede záznamy o dosažených výsledcích u všech dětí. Je sledován posun v rozvoji, ale pouze v oblastech sebeobsluhy, výslovnosti a dílčích vědomostí. Posun v oblastech psychického zrání, postojů a projevů není sledován, ani vyhodnocován.

Závěrečné hodnocení:

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Ve vzdělávání je postupováno v souladu s právními předpisy a schválenými učebními dokumenty.

Škola má příznivé podmínky pro předškolního vzdělávání již svou výhodnou polohou v přírodním prostředí. Účinná spolupráce se zřizovatelem, kvalitní materiální zázemí a úplná kvalifikovanost pedagogických pracovníků vytváří vhodné předpoklady pro naplňování vzdělávacích záměrů ŠVP.

Vedení školy věnuje značnou pozornost technickému řízení, vlastnímu chodu školy a jejímu stavu, kde je velmi úspěšné. Výsledkem je zmodernizovaný a renovovaný areál školy. Nepříznivý stav je v oblasti pedagogického řízení, který postrádá jasnou strategii. Uplatňovaný volný styl řízení bez stanovení pravidel pro vzdělávání včetně účelného vyhodnocování způsobuje stagnaci v dalším vývoji školy. Z vnitřní dokumentace, z rozhovorů s pedagogickými pracovníky, i z dílčích fází průběhu vzdělávání vyplynulo nedostatečné pochopení principů a zásad, ze kterých vychází RVP PV. Při rozhovorech byly vstřícné, projevovaly sebereflexi a především zájem o diskuzi, o překonání zjištěných rizik i o inovaci pedagogického stylu tak, aby umožňoval naplnění záměrů a cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu.

ŠVP je zpracován jen částečně podle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání - dosud není v plném souladu s jeho principy.

Celkově se škola nachází na počátku hledání účinných kritérií a metod k vyhodnocování kvality procesů a výsledků ve vzdělávání. Zjištěný stav je průměrný, pojmenovaná rizika lze systematickým a účelným řízením překonat.

Hodnotící stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
Zjištěn výskyt kritických nebo nepřijatelných rizik, nepříznivý stav, pro nápravu jsou nutné zásadní změny.	Zjištěný stav vyhovuje standardu, škola je funkční, rizika jsou přijatelná nebo okrajová, lze je překonat.	Zjištěný stav bez rizik, vyskytují se některé oblasti, které lze hodnotit jako příklady dobré.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. *Zřizovací listina* Mateřské školy ČTYŘLÍSTEK, Žamberk ze dne 13. září 2005 s účinností od 1. lednu 2006
2. *Rozhodnutí o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení* čj. KrÚ 13773-1/2005 OŠMS ze dne 21. července 2005
3. *Výpis z rejstříku škol a školských zařízení* ze dne 14. května 2008
4. *Jmenování do funkce ředitelky* Mateřské školy ČTYŘLÍSTEK, Žamberk ze dne 16. prosince 2002 s účinností od 1. ledna 2003
5. *Doklady pedagogických pracovníků o dosaženém vzdělání*
6. *Školní matrika* - školní rok 2007/2008
7. *Přehled docházky dětí 1.- 4. třídy*, září 2007 a květen 2008
8. *Rozhodnutí o přijetí do mateřské školy* - školní rok 2007/2008
9. *Školní vzdělávací program „Čtyřlístek je kamarád“* - platný od 1. září 2003
10. *Hodnocení školního roku 2006/2007*
11. *Třídní knihy 1. - 4. třídy* - školní rok 2007/2008
12. *Individuální plány vzdělávání* pro děti s odkladem povinné školní docházky na školní rok 2007/2008
13. *Dokumentace* vedená pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2007/2008
14. *Záznamy z hospitací* - školní rok 2007/2008
15. *Záznamy z pedagogických rad* - školní rok 2006/2007 a 2007/2008
16. *Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků* za období 2005/2008
17. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2007/2008*
18. *Školní řád* ze dne 31. srpna 2007
19. *Knihy úrazů* vedená od 1. ledna 2003
20. *Inspekční zpráva* čj. J5-1343/03-1006 ze dne 29. listopadu 2003
21. *Výkaz o mateřské škole S 1-01* podle stavu k 30. září 2005, 2006 a 2007
22. *Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních R 36-1* za školní rok 2005/2006, 2006/2007
23. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům* za rok 2005, 2006 a 2007
24. *Rozpis dotací* k 31. prosinci 2005, 2006 a 2007
25. *Výkaz zisku a ztráty* k 31. prosinci 2005, 2006 a 2007
26. *Plán a čerpání NIV* za rok 2005, 2006 a 2007
27. *Inventura účtů* k 31. prosinci 2005, 2006 a 2007
28. *Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávních celků* sestavená k 31. prosinci 2005, 2006 a 2007
29. *Vyúčtování účelové dotace Škol (MŠMT) VM3* za rok 2005

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Jaroslava Břízová	Jaroslava Břízová, v. r.
Mgr. Hana Smolíková	Smolíková, v. r.
Růžena Zářecká	Zářecká R., v. r.

Ústí nad Orlicí dne 23. května 2008

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu: Česká školní inspekce, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. jsou osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekci. Tuto lhůtu Česká školní inspekce stanoví po marném uplynutí 14denní lhůty k podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, popř. po jejich doručení.

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Žamberk dne 4. června 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Hana Marešová	Marešová Hana, v. r.